

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

5000 гр. Велико Търново, бул. „България“ №76
телефон: (062)618 822; факс:(062)618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

УТВЪРЖДАВАМ

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

АТАНАС ЗАПРЯНОВ

_____. _____. 2026 г.

МЕТОДИКА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ ПСИХОЛОГИЧЕН ПОДБОР НА КАНДИДАТИТЕ ЗА КУРСАНТИ В НВУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

Приета с протокол № 256 от 25. 11. 2025 г. на Академичен съвет на НВУ „Васил Левски“

Издателски комплекс НВУ „Васил Левски“
2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава I

Общи положения.....стр. 3

Глава II

Цел на оценката на психологичната пригодност на кандидат-курсантите.....стр. 3

Глава III

Сфери, критерии и методики за проверка и оценка на психологичната пригодност.....стр. 3

Глава IV

Организация на психологичното изследване.....стр. 5

Глава V

Описание и последователност на отделните етапи от проверката и оценката на психологичната пригодност.....стр. 6

Глава VI

Технология на оценяване на психологичната пригодност на кандидат-курсантите.....стр. 7

Глава VII

Заклучителна част.....стр. 7

Глава I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Методиката регламентира целта, сферите, критериите, последователността при оценяване психологичната пригодност на кандидатите за курсанти в НВУ „В. Левски”.

2. Настоящата методика се основава на:

- Наредба на Министъра на отбраната за условията и реда за приемане на курсанти и военнослужещи във висшите военни училища;

- Наредба № Н-3 от 03.02.2020 г. (Изм. – ДВ, бр. 49 от 2023 г., в сила от 06.06.2023 г.) за психологично осигуряване в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната и Българската армия;

3. На проверка и оценка на психологичната пригодност подлежат всички кандидати за курсанти в НВУ „В. Левски”.

4. Проверката и оценката на психологичната пригодност на кандидатите за курсанти се извършва от комисия, назначена със заповед на Началника на НВУ „В. Левски”. В нея се включват:

- служителите от секция „Психологично осигуряване” в НВУ „В. Левски”;
- психолози от други формирания на БА (при необходимост);
- технически сътрудници (при необходимост).

Глава II

ЦЕЛ НА ОЦЕНКАТА НА ПСИХОЛОГИЧНАТА ПРИГОДНОСТ НА КАНДИДАТ-КУРСАНТИТЕ

Да бъде оценен потенциала за обучение и развитие на всеки кандидат-курсант в НВУ, като се търси оптимална съвместимост между изискванията на военнорегулативната среда, качествата и възможностите в психологичен аспект на кандидатите.

Глава III

СФЕРИ, КРИТЕРИИ И МЕТОДИКИ ЗА ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ПСИХОЛОГИЧНАТА ПРИГОДНОСТ

Оценката на психологичната пригодност за курсанти в НВУ „В. Левски” се извършва в посочените сфери по определени критерии:

1. Когнитивна сфера

Критерии:

- качества на вниманието;
- качества на мисленето;

Методики:

- когнитивни тестове.

2. Сфера „Мотивация и нагласи за военна служба и обучение в НВУ „В. Левски”

Критерии:

- представа за военната служба, живота и обучението в НВУ „Васил Левски”, армейския контекст и изискванията, отнасящи се до тях;
- мотивация за работа, военна служба и изпълнение на бъдещите задачи в армейския контекст на и извън територията на страната;
- нагласи за военна служба;
- нагласи, представи и готовност за изпълнение на задачи при операции/мисии;

- нагласи и очаквания за реализация, лични ползи и социални придобивки;
- информираност и заинтересованост;

Методики:

- анкетна карта;
- полуструктурирано психологично интервю за кандидат за приемане на военна служба и обучение в НВУ „Васил Левски“;

3. Личностова сфера

Критерии:

- междуличностен стил на поведение;
- личностови дименсии;
- механизъм за себerefлексия;
- адаптивност;
- подчиняемост;
- аверзивност;
- способност за конструктивно взаимодействие в социална, работна среда и вграждане в екип;
- основен емоционален фон;

Методики:

- личностни тестове;
- полуструктурирано психологично интервю за кандидат за приемане на военна служба и обучение в НВУ „Васил Левски“;

4. Емоционална сфера

Критерии:

- емоционална устойчивост;
- склонност към поемане на оправдан риск;
- самоконтрол;
- емоционални прояви по време на психологичното изследване;

Методики:

- личностни тестове;
- полуструктурирано психологично интервю за кандидат за приемане на военна служба и обучение в НВУ „Васил Левски“;

5. Сфера на социалната компетентност

Критерии:

- способност за изграждане на взаимоотношения;
- комуникативност;
- стратегии при участие в конфликтни ситуации и възприемане за тях;
- отговорност и дисциплинираност;
- хобита, интереси и специфични умения;
- ситуативна ориентация в контекста на процедурата по оценка на психологичната пригодност;

Методики:

- личностни тестове;
- полуструктурирано психологично интервю за кандидат за приемане на военна служба и обучение в НВУ „Васил Левски“;

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПСИХОЛОГИЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

1. Изследването за психологичната пригодност на кандидат-курсантите включва:
 - попълване на декларации за съгласие;
 - попълване на анкетна карта;
 - попълване на психологични тестови методики, определени от комисията;
 - провеждане на полуструктурирано психологично интервю;
 - обработка на получените резултати;
 - анализ на резултатите от психологическото изследване;
 - изготвяне на индивидуални протоколи, удостоверяващи годността за военна служба;
 - изготвяне на обобщен протокол от приемната комисия;
2. Кандидатите се явяват без закъснение в предварително определени дати и часове за изследване на психологичната им пригодност. Наличието на такова е показател за неспазване на процедурата и основание за получаване на заключение: „За кандидата не може да бъде дадено психологично заключение поради неспазване на процедурата от негова страна.“, прекратяващо участието в подборната процедура.
3. Началото на работата се определя от работният екип със задаване на правила и инструкции по процедурата. След започване на работата по попълване на психологичните тестови методики, тя не може да бъде прекъсвана преди окончателното ѝ завършване (краят на тяхното попълване).
4. Психологичното интервю се води с необходимата за целите на изследването продължителност, но не по-малко от 40 минути. Продължителността му е функция от активността на двете участващи в него страни.
5. Числеността на групите интервюирани, времето за изследване на психологичната им пригодност и обработката на получените резултати са в пряка зависимост от броя налични специалисти към момента.
6. При недостатъчност на данните от проведеното интервю и попълнените тестови методики, или при наличие на противоречиви данни, оценъчната процедура може да продължи с провеждане на допълнително обследване по преценка на психолога.
7. Кандидат, който прекъсне участието си/не се яви през някой от етапите на изпитната процедура, не попълни тестовите методики според очакванията(не се отнася за когнитивните тестове), съобразени с подадените му инструкции и предварително утвърдените критерии от комисията, получава заключение: „За кандидата не може да бъде дадено психологично заключение поради неспазване на процедурата от негова страна.“, с което прекратява участието си в подборната процедура. При последващо явяване на този кандидат, процедурата за него започва отначало, независимо от вече наличните данни за него.
8. За всеки кандидат-курсант се изготвя индивидуален протокол с резултати от проведената психологична оценка. Крайното заключение се оформя чрез отнасяне на кандидата към една от следните групи:
 - ПЪРВА ГРУПА – кандидати, получили оценка „психологично пригоден за обучение в НВУ „Васил Левски“ и оценка „психологично пригоден за военна служба“. Определя се при покриване на критериите, приети с протокол от изпитната комисия.
 - ВТОРА ГРУПА – кандидати, получили оценка „психологично непригоден за обучение в НВУ „Васил Левски“ и оценка „психологично пригоден за военна служба“. Определя се при непокриване на част от критериите, приети с протокол от изпитната комисия.

• ТРЕТА ГРУПА – кандидати, получили оценка „психологично непригоден за военна служба“ и „психологично непригоден за обучение в НВУ „Васил Левски“. Определя се при непокриване на критериите, приети с протокол от изпитната комисия.

9. Образците на протоколите за оценка на психологичната пригодност и приемане на военна служба са регламентирани в Наредба Н-3 от 03.02.2020 г. за психологичното осигуряване в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната и Българската армия (Изм. и доп. ДВ бр. 49 от 06.06.2023 г.).

10. На психологично интервю не се допуска присъствие на други лица, освен определените за целта специалисти.

11. Заключението за всеки кандидат-курсант се изготвя на база вербално, невербално представяне, наблюдение и резултатите от тестовите методики.

12. Изследваният кандидат-курсант има право да получи обратна връзка относно резултатите от проведената оценка на психологичната му пригодност след подаване на писмено заявление до командира/началника на съответното формирование/структура, където е проведено изследването.

- обратната връзка се дава не относно спецификите на кандидат-курсанта (т.е. не му се предоставят тестови материали и резултати), а по отношение неговата психологична пригодност/непригодност предвид работа в армейската среда (т.е. за характеристиките, отнасящи се до заключението).

13. Официални документи на комисията за психологичен подбор са:

- протокол от методическо съвещание;
- инструкции за работа с тестовите и анкетната карта;
- декларации – за участие в кандидаткурсантска кампания и приемане на военна служба;

- тестови бланки;
- анкетна карта;
- книжка за полуструктурирано психологично интервю на кандидат за приемане на военна служба и обучение в НВУ „Васил Левски“;

- индивидуален протокол за оценка на психологичната пригодност на кандидат за приемане на военна служба;

- общ протокол с резултатите на кандидат-курсантите, отнасящ се до оценката на психологичната им пригодност за обучение в НВУ „Васил Левски“;

Глава V

ОПИСАНИЕ И ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ОТДЕЛНИТЕ ЕТАПИ ОТ ПРОВЕРКАТА И ОЦЕНКАТА НА ПСИХОЛОГИЧНАТА ПРИГОДНОСТ

Проверката и оценката на психологичната пригодност на кандидатите за курсанти служи за регистриране на актуалното им психично състояние и оценяване степента на съответствие/съвместимост на личностните им характеристики спрямо изискванията на армейската среда.

1. Етап: Попълване на декларации и анкета.

1.1. *Попълване на декларации*

а) декларация на кандидата за приемане на военна служба;

б) декларация за информирано съгласие относно участие в кандидат-курсантска кампания;

1.2. *Анкетирание*

Тази част включва попълване на анкетна карта с биографични и мотивационни компоненти, подпомагаща определянето на крайния резултат от изследването за психична пригодност.

2. Етап: Групово психологично тестово изследване.

Представява самостоятелно попълване на когнитивни и личностни тестове от всеки кандидат-курсант.

3. Етап: Индивидуално психологично интервю.

Интервюто е полуструктурирано, води се от психолог, насочено е към проучване и доуточняване основните области в личностния потенциал на интервюирания. Въпросите и темите в него са свързани с целта и критериите на оценяването.

Глава VI

ТЕХНОЛОГИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧНАТА ПРИГОДНОСТ НА КАНДИДАТ-КУРСАНТИТЕ

С цел оптимизиране на подборната процедура, съкращаване на времето за обработка на данни и намаляване вероятността от субективизъм, в секция „Психологично осигуряване“ се използва компютърно приложение за въвеждане, обработка и изчисление на резултатите по отделните сфери.

Етапи на процеса по оценяване (с необходимост от предвиждане на средно време за протичането на всеки един от тях).

- Обработка на тестовите
- Обработка на индивидуалното интервю
- Анализ на индивидуалните резултати
- Изготвяне индивидуален протокол на всеки кандидат-курсант за оценка психологичната му пригодност за приемане на военна служба
- Изготвяне на общ протокол с резултатите на кандидат-курсантите, отнасящ се до оценката на психологичната им пригодност за обучение в НВУ „Васил Левски“

За да бъде оценен кандидатът, той задължително трябва да участва във всички изброени по-горе етапи на психологичното изследване.

В компютърното приложение предварително се задават критериите и алгоритмите за преобразуване на резултатите.

Кандидатите за курсанти, получили оценка „психологично непригоден за обучение в НВУ „Васил Левски“,“ отпадат от по-нататъшно участие в общото класиране. Те са неподходящи по психологични показатели за обучение при условията и изискванията на НВУ „В. Левски“.

Заклучението за всеки отделен кандидат се изготвя, като се разгледат и обобщат данните от всички използвани методики.

Глава VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

1. Комисията за проверка и оценка на психичната пригодност провежда методическо съвещание един месец преди началото на всяка кандидаткурсантска кампания. На съвещанието се разглеждат организационни въпроси, коментират се тестовите методики и критериите, които ще се използват за оценка. Изготвя се протокол с взетите решения.

2. Тестовото изследване на кандидатите за курсанти се извършва задължително в часовете преди обяд и предхожда явяването им на психологично интервю.

3. При провеждане на изследванията и обработване на резултатите в работните помещения не се допускат други лица, освен членовете на комисията за психологичен подбор.

4. След приключване работата на комисията за деня, документите от подбора се съхраняват от председателя на комисията.

5. Председателят на комисията представя протокол с резултатите от проверката и оценката психичната пригодност на кандидатите за курсанти.

6. Становището/оценката от т.5 не подлежи на обжалване или преразглеждане.

7. Материалите от психологичното изследване на неприетите кандидат-курсанти се съхраняват от председателя на комисията в срок от една година след приключване на приемната кампания.

8. Информацията за кандидат-курсанти, получена от проверката и оценката на психологичната им пригодност, се използва само от психолозите в НВУ „Васил Левски“ за нуждите и целите, за които е събрана.

9. Резултатите от проведения психологичен подбор са валидни за целите на конкретната кандидаткурсантската кампания в НВУ „Васил Левски“.

10. Всеки кандидат-курсант има право на еднократно явяване на психологично изследване за кандидатстване в НВУ „В. Левски“ в рамките на кандидаткурсантската кампания за съответната учебна година.

11. Комисията за проверка и оценка на психологичната пригодност на кандидатите за курсанти си запазва правото при необходимост да предлага промени в настоящата методика.

Настоящата методика е приета на заседание на Академичния съвет на НВУ „Васил Левски“ с Протокол №256/25, 11. 2025 г.

Методиката е изготвена от психолози в секция „Психологично осигуряване“:

Ръководител секция ц. сл. д-р Иван Драгостинов

Старши експерт ц. сл. Мая Георгиева-Ганева

Старши експерт ц. сл. Надя Младенова